ANUL VII. No. 1935. | EDITIA A TREIA | MARȚI 2 AUGUST 1894

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREĬ LUNI
ŞI SE PLĂTESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN *Bucureştĭ* LA CASA ADMINISTRAȚIEĬ
DIN *Județe* ŞI *Streinătate* PRIN MANDATE POŞTALE
UN AN IN ȚARĂ 30 LEĬ; IN STREINĂTATE 50 LEĬ
ŞASE LUNĬ .. 15 » » » 25 »
TREĬ LUNĬ .. 8 » » » 13 »

Un numer in streinatate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferestĭ Române de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN *Bucureştĭ şi județe* SE PRIMESC *numaĭ la Administrație*
DIN *Streinătate*, DIRECT LA ADMINISTRAȚIE ŞI *la toate oficiele de publicitate*
ANUNCIURĬ LA PAG. IV ..... 0,30 b. linia
» » » III ..... 2,— leĭ »
» » » II ..... 3,— » »
INSERȚIELE ŞI RECLAMELE 3 LEĬ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA *kioşcul No. 192, Boulev. St.-Germain*

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

VENDETTA SOCIALA
SATIRA ZILEI
Un nebun în baroŭ
CONGRESU ARENDAŞILOR
Frămîntărĭ de limbă
MORAREASA

VENDETTA SOCIALA

Magistrațiĭ noştri îşĭ trec biciul din mînă 'n mînă. După condamnarea din cale afară de aspră a țăranilor din Tutova şi Covurluiŭ, avem de înregistrat acum condamnarea fără milă a celor din Bacăŭ.

Şi ce-aŭ făcut nenorociţiĭ aceştia? Ce crimă grozavă aŭ comis? Atît din cercetările judecătoruluĭ de instrucție cît şi din desbaterile procesuluĭ, reiese limpede că țăraniĭ aŭ uzat numaĭ de dreptul de protestare în contra uneĭ legĭ votată şi aplicată fără ştirea şi în dauna lor.

Dacă toţĭ aceĭ carĭ aŭ comis crima de a protesta, maĭ mult saŭ maĭ puțin energic, în contra legeĭ maximuluĭ, ar trebui să fie daţĭ în judecată şi condamnaţĭ, n'am avea magistraţiĭ destuĭ carĭ să-ĭ judece, nicĭ închisorĭ de ajuns care să-ĭ încapă.

Ceea-ce pentru orăşan e un drept sfînt şi inatacabil, constitue pentru ţăran o crimă, o fără de lege îngrozitoare.

In ţara asta geografia şi istoria mint. Ţara noastră nu-ĭ o singură ţară, şi poporul nostru nu-ĭ un singur popor, vorbind aceeaşĭ limbă, avînd aceleaşĭ drepturĭ şi datoriĭ, guvernat deopotrivă de aceleaşĭ legĭ.

Maĭ mult ca orĭ şi unde, deosebirea de clasă e adîncă, prăpăstioasă la noĭ.

Clasa guvernanţilor şi clasa guvernaţilor se deosebesc pînă într'atita în ţara romînească, în cît formează două popoare deosebite: unul a tot puternic, vorbind o altă limbă, avînd alt port, alte moravurĭ, altă viaţă şi care locueşte prin tîrgurĭ; şi altul umilit, supus, apăsat, batjocorit, condus după bunul plac şi după nevoile momentuluĭ, şi a acest de-al doilea popor locueşte prin sate.

Pentru cel d'intiĭ guvernul are o oare-care atenţie; toate instituţiile sînt făcute în folosul luĭ. Toate milioanele bugetuluĭ ale luĭ sînt, şi pe altarul nevoilor şi gusturilor luĭ, se fac adesea sacrificiĭ grele pentru ţară.

Faţă de ceĭ din urmă, ceĭ de sus nu aŭ de cît ură, dispreţ şi impilare.

Şi această regulă nu suferă aproape nicĭ o excepţie.

Administraţia! Tristă şi dureroasă e pentru ţăran instituţia asta.

Armata! Pentru el e ocna cazărmeĭ, bătaia superioruluĭ, încătuşarea libertăţeĭ şi zdrobirea desăvîrşită a voinţeĭ.

Justiţia! O instituţie crudă, oarbă şi costisitoare. Justiţia pentru el sînt torturile de la instrucţie, batjocura desbaterilor duşmănoase şi condamnarea fără milă, fără nicĭ o circumstanţă uşurătoare.

Tot ce s'a creat în ţara asta de o jumătate de veac încoace: progrese reale făcute pe calea civilizaţieĭ moderne, saŭ spoială lustruită, toate instituţiile noastre de tot felul, din munca şi din sudoare ţăranuluĭ s'aŭ zămislit.

Şi aceste instituţiĭ care la alte popoare sînt pîrghia progresuluĭ pentru marea masă a populaţieĭ, se prefac la noĭ în instrumente de apăsare şi de tortură pentru popor.

Nu exagerăm de loc cînd zicem ast-fel, nu. Mergeţĭ în toată Europa, cutreeraţĭ întreaga lume civilizată şi nu veţĭ găsi sate maĭ mizerabile ca la noĭ, sărăcie maĭ neagră, bolĭ maĭ răspîndite, milă maĭ puţină din partea celor de sus, asuprire maĭ crudă şi maĭ grea.

Trebue s'o repetăm înc'o dată: dacă nişte orăşenĭ s'ar fi făcut vinovaţĭ de faptele ţăranilor aşa zişĭ răsculaţĭ din Covurluĭ, Tutova şi Bacăŭ, lucrul s'ar fi trecut cu vederea, nicĭ chiar în presă nu s'ar fi discutat maĭ mult de o zi-două.

Vaĭ! însă de robul de la ţară dacă îndrăzneşte să zică un cuvînt, să facă un gest de supărare, să scoată un geamăt de durere. Soldaţiĭ îl împuşcă, administraţiĭ îl tortureză şi magistraţiĭ îl condamnă fără îndurare.

Şi dacă un glas se ridică în favoarea luĭ, sgomotul luptelor meschine care pasionează pe stăpînitoriĭ de la tîrgurĭ, hipnotizaţĭ de strălucirea bugetuluĭ, înăbuşă în tot-d'a-una glasul acesta.

Da, sînt două popoare în ţara asta, şi ura e mare între ele, adîncă, fără fund.

Verdictele din urmă ale magistraţilor carĭ păzesc ordinea cu codul nemilos în mînă, măresc mereŭ prăpastia dintre cele două popoare.

Ţăranul se va îndepărta tot maĭ mult de noĭ şi ne va urî tot maĭ puternic, cu cît se va simţi maĭ asuprit, maĭ nedreptăţit de ceĭ de sus, iar ceĭ de sus îl vor urî şi-l vor năpăstui şi eĭ cu atît maĭ mult, cu cît vor simţi că domnia fără-de legilor lor se încarcă zi cu zi de păcate şi maĭ grele.

Trăim nu sub domnia legilor, nu ca membriĭ aceluiaşĭ popor, doritorĭ cu toţiĭ de pace şi de progres, ci trăim sub domnia *Vendeteĭ sociale*.

Jaful şi împilarea din trecut, sîngele nevinovat al părinţilor, striga dreptate în jalea doinelor cîntate de fiĭ, — cum se va manifesta oare împilarea, nedreptatea şi sîngele vărsat al ţărănimeĭ de astăzĭ, cînd inima fiilor celor împuşcaţĭ şi osîndiţĭ, va moşteni ura acumulată de zecĭ de anĭ în inimile părinţilor lor?

Ni-e teamă să cugetăm la viitor, ne spălăm mîinile curate ca ale luĭ Pilat şi răspunderea cadă pe capetele acelor carĭ aŭ înlocuit în zilele noastre pe Ana şi Caiafa.

I. Theodorescu.

BRAVO-BRAVO!

Arendaşiĭ fug pe capete din pricina foculuĭ şi pîrjoluluĭ care bîntue pe la ţară.

Şi fug după mijloace şi după naţiĭ: uniĭ rătăcesc prin patria natală, alţiĭ o tulesc la *Grechia* şi aşa maĭ departe.

Un ziar guvernamental anunţă că guvernul, desperat de fuga aredaşilor şi neştiind ce să maĭ facă cu moşiile rămase saŭ care vor rămînea nearendate, a luat o îndoită hotărîre:

O parte din moşiĭ vor fi parcelate în grabă şi date ţăranilor couform legeĭ de la 1888; restul moşiilor vor fi arendate ţăranilor, *însă nu individual ci comunelor rurale*.

Bravo-Bravo! constatăm că ideile emise de noĭ în *Adevĕrul*, cîştigă teren.

Faţă de această îndoită hotărîre a guvernuluĭ, avem şi noĭ de făcut o îndoită observaţie:

Intru cît priveşte parcelarea, — să se facă, dar să se ia în consideraţie că pămîntul a căzut grozav din preţ şi guvernul trebue să vîndă ţăranilor loturile evaluate după preţul *actual* al pămîntuluĭ, nu după preţul din aniĭ trecuţĭ.

Intru cît priveşte arendarea moşiilor statuluĭ, comunelor, iar nu ţăranilor individual, nu avem de cît laude de adus guvernuluĭ.

Am voi să ştim numaĭ şi detaliile sistemuluĭ, pentru ca laudele noastre să-şĭ ia sborul lor falnic, — ne temem însă grozav de aceste detaliĭ.

Nădăjduim că gazeta guvernamentală nu va fi desminţită, căcĭ în cazul acesta, laudele noastre rare şi scumpe, devenind zadarnice, vom fi nevoiţĭ să cerem o grea despăgubire guvernuluĭ.

I. Th.

DIN CARNETUL LUI SPANACHIDI

Nulla dies sine Spanachidi

(Urmare)

XXI

In programul de acţiune trebue să figureze şi cauza naţională. *Enunţînd* acest punct, *mulţĭ se vor mira* şi vor întreba că ce-are a face?

XXII

A lăsa ca o parte din Romînĭ să piară, este şi inhuman şi antinaţional şi *nu conform cu tendinţele statuluĭ romîn*.

XXIII

In fine *manopera cu fixarea alegerilor* comunale s'a terminat.

XXIII bis.

S'a terminat şi cu *manopera nefixăriĭ alegerilor* comunale.

XXIV

Neorganizarea şi neactivitatea opoziţieĭ o face să jubileze dinainte de succes.

XXV

Revoltele sînt *permanente* în oraşe şi în sate cînd se încearcă aplicarea *a* aceste nesăbuite legĭ a maximuluĭ... *De aci revoltele* **numeroase** *cu aplicarea aceste legĭ*.

(Va urma) p. cf. **Rad.**

UN NEBUN ÎN BAROU

Un avo-căţel din capitală, de religiune prost, pledă maĭ alaltăerĭ un proces al Eforieĭ la Secţia I a Tribunalul de Ilfov. Eforia cerea să rezilieze contractul ce are cu D. Stiefler, pe motivul că acesta a călcat convenţia, subînchiriind localul Eforieĭ «Clubuluĭ Muncitorilor».

Pîn'aicĭ, prostul n'are nică o vină. Nătîngia tipuluĭ începe însă atuncĭ cînd el, ca să cîştige procesul, se apucă să atace pe socialişti. Şi cum îĭ atacă? Ascultaţĭ:

— Siguranţa localuluĭ e periclitată prin faptul că socialiştiĭ sînt dinamitarzĭ...

Auzirăţĭ babiloniadă şi baziloniadă? Avogăgăuţul nu maĭ ştie pînă astă-zĭ, că ăĭ cu dinamita sînt anarhiştiĭ, iar nu socialiştiĭ. Orĭ, dacă ştie şi minte, atuncĭ e şi guguştuc şi cioflingar.

...Prin urmare, onorat Tribunal, vă rog să respingeţĭ acţiunea ca nefundată, de oare-ce reclamantul are iaurt în cap!

T. O. N.

SATIRA ZILEI

ELIAD ŞI VULTURESCU

— Din Istoria Contimporană —

Asta se petrecea pe la o mie opt sute şi nu maĭ ştiŭ cîte. Reacţiunea pusese mîna pe putere, partidul liberal era în opoziţie, *Romînulŭ* suprimat, iar libertăţile sfîşiate. Nimenĭ nu maĭ îndrăznea să scrie, din pricina cenzureĭ şi a surghiunuluĭ.

Insă, pentru fericirea ţăreĭ, trăia pe atuncĭ în Bucureştĭ un mare bărbat cu numele Grigorie Eliad Circiumărescu. Eliadul ăsta avea mania de a crede că el este ăl maĭ prima dintre liberalĭ. Ca el, maĭ rar! Odată, la o întrunire, după ce vorbise Brătianu, începe Rosetti să atace chestiunea financiară.

— Pardon, Dom'le Rusett, — strigă Eliad, — pîn'aicĭ! Chestia finanţiară e atribuţia mea.

Şi aşa, Circiumărescu se amestecă în toate, ca mărarul'n bucate.

Cînd a încetat *Romînulŭ*, tot luĭ ĭ-a venit ideia să scoată o gazetă. Cum avea ceva părăluţe, s'a dus la tipografie, a pus tot la cale, şi-a botezat ziarul: *Santinela*, şi nu-ĭ maĭ rămînea de cît să găsească un om care s'o scrie, — căcĭ Istoria nepărtinitoare ne spune că fratele Eliad nu ştia nicĭ buchile.

Ce să facă el? A colindat toate mahalalele, a cercetat pe bunĭ şi pe răĭ, pîn'ce hop! găsi un avocăţel tinerel, căruia-ĭ crăpa buza după parale.

— Heĭ, bravo Vulturescule, bine te-am găsit. Ce maĭ hala-bala?... Apropo, neĭcă, vino'ncoa... Să-mĭ facĭ un articol, că scot o gazetă... Da ştiĭ, articol... număru aĭnţ... caşcaval, nu alt-ceva...

— Bine, ţ.-l fac, răspunse Vulturescu; da' ce-mĭ daĭ?

— Ce să-ţĭ daŭ? Ştiŭ eŭ?...

— Doĭ icosarĭ şi jumaate...

Tura-vura, c'o fi, c'o păţi, căzură la învoială. Insă Grigore Eliad ştiă că Vulturescu, — mie mi'l spuĭ? — cam pătimeşte de darul de a nu se ţine de vorbă. De aceea, îl duse acasă, îl încuiă în odae ca să scrie şi-ĭ luă ghetele.

După vre-o două ceasurĭ, articolul era gata. Eliad îl citeşte şi'l găseşte faĭn. Indată dă fuga la Russet.

— Să-ţĭ citesc ce am scris pentru gazeta mea. Are să-ţĭ placă! L'am făcut eŭ singur. Ştiĭ, caşcaval nu alt-ceva!...

Rosetti ascultă, ascultă mereŭ pînă la urmă.

— Heĭ, Grigore, răspunde el. Bun articol, da'ascultă-l şi pe ăsta.

Şi Rosetti ĭa colecţia *Romînuluĭ* şi începe a ceti un articol care apăruse de mult.

Grigore Eliad era să pice jos: Vulturescu copiase articolul din colecţia *Romînuluĭ*.

Să te ţiĭ înjurăturĭ la adresa luĭ Vulturescu!

* * *

Morală:

Grigore Eliad crede şi azĭ că el e ăl maĭ prima gazetar:

— Să-ţĭ trag eŭ un articol! Ştiĭ, caşcaval, nu alt ceva!

Rigolo.

PARIĂM

Data alegerilor comunale e fixată, campania electorală va începe în curînd, din partea ambelor partide de guvernămînt.

Decĭ pariăm că:

In tot timpul campanieĭ electorale nu va fi vorba un singur moment de nevoile urgente care se simt prin oraşele noastre, aşa de murdare, de răŭ iluminate şi pavate, adevărate locaşurĭ de horde barbare;

Că ambele partide se vor ataca, se vor înjura, se vor insulta cu o furie şi cu un brio demne de neamul ţiganilor lăeşĭ;

Că toate legile ţăreĭ vor fi călcate în picioare, batjocorite saŭ în cazul cel maĭ bun, interpretate în modul cel maĭ neruşinat, pentru folosul şi gloria «apărătorilor ordineĭ publice, a familieĭ şi a religieĭ».

Iar cît despre bieţiĭ alegătorĭ, strînşĭ între teroarea albă şi teroarea roşie, vor vota şi eĭ fistichiŭ.

Voiŭ încheea cu o întrebare pe care o fac *ca simplu negustor*:

Legea Maximuluĭ se aplică chinorosuluĭ şi bitelor?

Dacă nu, sfătuim pe toţĭ cetăţeniĭ independenţĭ şi carĭ nu aparţin nicĭ uneia din taberele în luptă, să deschidă prăvălie de marfa maĭ sus numită, că are să le meargă foarte bine.

Index.

FRAMÎNTARI DE LIMBA

Nefiind mulţămit cu chipul în care se daŭ *prubele* de vin de către câreiumariĭ din Focşanĭ, nepreţuitul confrate *Luceafărul* oferă cititorilor săĭ următoarea *prubă* de stil şi cugetare:

Ce efect sau ce constatare să face, cînd comisarul poliţienesc cere la cârciumar, dămĭ de probă uă butelie de vin din care aĭ maĭ bun «întrebaria e sa satisfăcut ideia dispoziţiuneĭ luată, neapărat că nu căcĭ nu e nebun cârciumarul se pună în buteliĭ vin din cel falşificat aşa dar falşificaria nu să poate constata şi frământarea poliţiĭ este zadarnică căcĭ după cum să fac toate în ţara Româniască resultatul analiseĭ se cunoaşte tocmaĭ după trecerea de treĭ lunĭ şi se admitem că s'a constatat falşificarea a un No de vase, dar oare 'l maĭ gasăştĭ, după atâta timp fiind pus în consumaţie.

Felicităm mĕsura luată, dar nu este acéésta calia regulată pentru urmărire falşificăriĭ vinuluĭ.

Felicităm şi noĭ *Luceafărul*, de şi nu este această *calia* regulată de «a luci pentru adevăr».

Rc.

COMERŢUL NOSTRU DE RÎMĂTORI

Memoriul negustorilor de rîmătorĭ. Tîrgul din Severin. Tîrgul din Steinbruck.—Calitatea şi preţul rîmătorilor.—Convenţia comercială.

Memoriul negustorilor de rîmătorĭ

Negustoriĭ noştri de rîmătorĭ se plîng, că toate avantagiile ce li s'aŭ asigurat în convenţia comercială dintre Romînia şi Austro-Ungaria privitoare la exportul de rîmătorĭ, sînt de fapt desfiinţate printr'o simplă circulară a ministeruluĭ ungar de comerţ. Astfel eĭ suferă pierderĭ imense, căcĭ pe baza stipulaţiunilor convenţieĭ, eĭ aŭ arendat pădurĭ şi păşunĭ întinse pentru cultura rîmătorilor şi acum deodată, se văd şicanaţĭ din partea autorităţilor ungureştĭ în exportul lor de rîmătorĭ.

Avantagiile ce le acordă convenţia comercială sînt desfiinţate de fapt şi eĭ se află în acest moment în aceeaşĭ situaţie faţă de Ungaria ca sub regimul tarifuluĭ autonom, adică ca în timpul răsboiuluĭ vamal.

Tîrgul de rîmătorĭ din Severin

S'a înfiinţat acum opt anĭ, imediat după declararea războiuluĭ vamal; tîrgul de şi maĭ mic de cît cel din Steinbruck, totuşĭ îl întrece sub toate raporturile.

Se credea că prin acest tîrg şi prin sălaşurile-ĭ admirabil montate, se va salva comerţul nostru de rîmătorĭ. Speranţele aŭ fost însă zadarnice, căcĭ nu s'a putut asigura nicĭ un debuşeŭ exportuluĭ nostru de rîmătorĭ. Ast-fel rînd pe rînd aŭ căzut ceĭ maĭ marĭ negustorĭ de rîmătorĭ aĭ noştri, cum aŭ fost D-niĭ Bălănescu, Bibescu-Gorj, Daneş, Schileru, etc., iar alţiĭ s'aŭ refugiat la Steinbruck, cum aŭ fost Domniĭ Paul Todorescu, Candidachi, etc.

Tîrgul din Steinbruck

In tot timpul războiuluĭ vamal, adică timp de aproape zece anĭ, abia s'aŭ exportat la tîrgul din Steinbruck 50,000 de rîmătorĭ greĭ, necesarĭ pentru conserve. Ast-fel încetul cu încetul, tîrgul din Steinbruck, odinioară aproape romînesc, — de şi e situat lîngă Budapesta, — s'a internaţionalizat şi în locul rîmătorilor romînĭ aŭ venit ceĭ sîrbeştĭ, carĭ şi azĭ determină preţul rîmătorilor din Ungaria. In fie-care an, Serbia exportă aproape 200,000 de rîmătorĭ la Steinbruck, în locul celor 250—300 miĭ exportaţĭ odinioară de Romînia.

Ast-fel a căzut exportul şi comerţul nostru de rîmătorĭ.

Calitatea şi preţul rîmătorilor

Era şi este oareşĭ-cum firească campania ungurilor în contra rîmătorilor noştri, căcĭ este ştiut pretutindenĭ şi maĭ ales pe la marile fabricĭ de conserve din străinătate, că rîmătoriĭ romînĭ sînt de o calitate superioară; numaĭ rasa Bahonyer a rîmătorilor ungurĭ, o rasă foarte neproductivă, poate să rivalizeze în calitate cu rîmătoriĭ romînĭ. Şi, de şi superiorĭ în calitate, totuşĭ rîmătoriĭ romînĭ sînt foarte eftinĭ, aşa de eftinĭ, că în timpul războiuluĭ vamal, cu toate taxele vamale ungureştĭ exorbitante, nu s'ar fi stînjinit exportul de rîmătorĭ, dacă regimul veterinar unguresc ar fi fost puţin maĭ omenos.

Chiar preţurile din Steinbruck, în comparaţie cu cele din T.-Severin arată aceasta în de-ajuns. Rîmătoriĭ romînĭ se cumpără la Steinbruck cu 49—54 creiţarĭ kilogramul, iar ceĭ ungureştĭ şi sîrbeştĭ cu 45—50 creiţarĭ kilogramul. In Severin, preţul rîmătorilor e de 50—75 banĭ kilogramul, prin urmare cu 80% maĭ eftinĭ de cît în Steinbruck.

Convenţia comercială

Incheindu-se convenţia comercială cu Austro-Ungaria, vechiĭ noştri negustorĭ de rîmătorĭ saŭ recules în speranţa unor vremĭ maĭ bune. S'aŭ întors şi romîniĭ din Steinbruck, Paul Todorescu, Candidachi, etc. arendînd de cu vreme păşunĭ şi pădurĭ întinse pentru cultura rîmătorilor.

Dar, abia s'a început negoţul şi de odată vine circulara ministerială ungurească, prin care se desfiinţează de fapt avantagiile acordate prin convenţie exportuluĭ de rîmătorĭ.

Rămîne acum a se şti ce măsurĭ va lua guvernul romîn pentru a face să se respecteze dispoziţiile convenţieĭ şi a salva situaţia penibilă a negustorilor noştri de rîmătorĭ.

Ad.

CONGRESUL ARENDAŞILOR

Acest congres a ajuns un fel de basm cu cucoşul roşu, uniĭ zic că e farsă, alţĭ că e moft, cîţĭ-va îl atacă cîţĭ-va îl susţin.

Congresul arendaşilor nu e farsă şi nu e nicĭ moft. El a fost preconizat într'o broşură care a apărut la R.-Sărat, iscălită de maĭ mulţĭ arendaşĭ.

După informaţiile pe care le avem, 120 de arendaşĭ din acest judeţ, precum şi din judeţele învecinate, aŭ aderat deja la ideia unuĭ congres în care să se discute măsurile de îndreptare a soarteĭ arendaşilor.

Şi cînd nevoia bate la uşa omuluĭ, cînd nenorocirea îl atinge la pungă, hotărîrea şi energia sporeşte, prin urmare trebue să fim aproape sigurĭ că acest congres se va ţine unde-va şi cînd-va.

Nu putem discuta încă ce are să fie acest congres şi la ce rezultate practice vor ajunge desbaterile luĭ, de oare-ce programul schiţat în broşura de la R.-Sărat e foarte vag şi foarte elastic.

Un lucru ne interesează pe noĭ şi acela e bine fixat în program: *intervenţia statuluĭ*.

Noĭ carĭ sîntem partizaniĭ înfocaţĭ aĭ aceşteĭ intervenţiĭ, ne bucurăm cînd vedem că toată lumea începe să se convingă de neapărata eĭ trebuinţă.

A trebuit să vie criza agricolă ca o parte din public să se convingă maĭ bine într'o singură zi, de cum s'ar fi putut convinge după anĭ şi anĭ de propagandă prin ziare.

Cine dă cu capul de pragul de sus, vede pe cel de jos; — nevoia e şcoala mare la care publicul învaţă teoriile economico-politice, cele maĭ grele şi maĭ complicate.

Lynx.

CONDAMNAREA ȚARĂNILOR

Bacău, 28 Iulie

In ziua de 27 Iulie a fost înaintea tribunaluluĭ corecțional din Bacău procesul sătenilor din comuna Podurĭ, plasa Munteluĭ. Dacă scriŭ aceste rîndurĭ pe lîngă cele ce s'aŭ scris în această privință, o fac pentru a maĭ aminti că țăraniĭ ceĭ maĭ cinstițĭ, ceĭ maĭ harnicĭ, cărora nu li se poate nimic imputa, după ce aŭ suferit închisoare și schingiuirĭ demne de barbaria trecutuluĭ, sînt încă și azĭ tirîțĭ dinaintea autorităților.

Cine a avut ocazie să asiste la aceste procese s'a putut convinge pînă la evidență că nu e vorba de procesul cîtor va turburătorĭ, a unor făcătorĭ de rele, dar de procesul între două clase: între clasa țărănească exploatată, sărăcită, îndobitocită de muncă, pierdută fizicește, și între clasa burgheză, trîndavă și exploatatoare, care dispunînd de armată și justiție, caută să încătușeze cît maĭ mult clasa pe spinarea căruia se desfătează. Cînd am auzit de purtarea magistraților față de sătenĭ, credeam că eraŭ niște ruginițĭ saŭ interesațĭ. Dar m'am înșelat. Aŭ fost niște magistrațĭ tinerĭ. Președintele și-a pus tot talentul pentru a descoperi adevărul de la martoriĭ administrațieĭ în folosul eĭ, și cînd veniră alțĭ martorĭ carĭ arătară lucrurile în toată lumina lor, eraŭ taxațĭ de oamenĭ perverșĭ, lipsițĭ de inimă.

Modul cum s'aŭ purtat față cu martoriĭ inculpaților, arată că D-niĭ magistrațĭ nu ieraŭ străinĭ de anume instrucțiunĭ venite de sus.

* * *

Din desbaterile procesuluĭ a rezultat, că administrația Comuneĭ Podurĭ era de nesuferit. Primarul și-a mărit leafa de la 500 la 900 leĭ pe an și ca să poată face aceasta a lăsat să înscrie în budget pentru consilierĭ (??) a 120 leĭ pe an. Neregularitățile, ce se petrec la comună de și am scăpat de colectiviștĭ de șase anĭ, sînt foarte marĭ. Cu ocazia votăreĭ taxelor din legea maximuluĭ, s'aŭ întîmplat ciocnirĭ între primar și consilierĭ carĭ nu vroiaŭ să voteze taxele. Primul vot a fost stricat și după ce taxele aŭ fost votate a doua oară, votul consiliuluĭ a fost ascuns iară cînd consilieriĭ ieraŭ întrebațĭ, dacă aŭ votat taxele atuncĭ răspundeaŭ. «Eŭ nu le-am votat dar am auzit, că primarul a făcut procesul verbal și ne-a iscălit tot el».

S'a maĭ dovedit că comuna nu avea absolută nevoie de a vota aceste taxe și că procesul verbal încheiat în această împrejurare era identic în toate comunele, probă că la toțĭ primarĭ le-a venit acelaș tipic pentru aceste taxe. In fața acestor lucrurĭ care se făceaŭ la întuneric, fiind dat și svonul ce s'a făcut împrejurul acesteĭ nenorocite legĭ, la 25 Aprilie locuitoriĭ se adunară la primărie să afle ce este. Primarul însă numaĭ dădea pe acolo.

Cîțĭ-va dintre locuitorĭ plecară să caute pe consilierĭ, carĭ să le arate legea maximuluĭ. Imediat s'a dat de veste la Moineștĭ că la Podurĭ e revoltă. A venit armata și a găsit pe locuitorĭ foarte liniștită și carĭ nicĭ nu se atinseră de consilierĭ. I s'a lăsat primaruluĭ grija de a încheea procesul-verbal.

Imediat el a căutat să se scape de oamenii de care avea oare care temere din pricina potlogăriilor sale.

V. Cojan, preotul Dăscălescu și alțiĭ pe care nu-ĭ putea mistuĭ aŭ fost indicațĭ ca șefiĭ pretinseĭ răscoale. Insu-șĭ judecătorul de instrucție după ce arestațiĭ aŭ fost ținuțĭ două lunĭ în închisoare, fiind convins de nevinovăția lor eliberează pe patru ținînd numaĭ pe doĭ la opreală.

Insu-șĭ judecătorul de instrucție recunoaște printr'o încheere în dosarul afacereĭ, că primarul pizmuia pe Cojan Tudor un moșneag simpatic și plin de energie, iera acuzat în procesul verbal ca *«insubordonat autorităților în timpul alegerilor»*. Așa că toțĭ core nu ieraŭ în buue lăgăturĭ cu primarul fuseseră arătațĭ ca șefiĭ răscoalelor și așa cred că a fost pretutindenea.

* * *

Nu pot înțelege de ce cu atîta patimă și ură acuzaŭ pe acest nenorocit Cojan, atît președintele cît și procurorul?

De ce președintele asculta cu atîta neîncredere și ură pe martoriĭ inculpaților. Orĭ poate îĭ ie necaz că se maĭ găsește cite cine-va în nația asta ca să-șĭ ridice glasul în contra tuturor amenințărilor?

* * *

La ora 6 p. m. s'a terminat ascultarea martorilor. La 8 jum. seara începe rechizitorul procuroruluĭ. A vorbit aproape două ceasurĭ, cu răutate, patimă și lipsă de inteligență.

Ca apărător D. Răileanu spulberă acuzațiile procuroruluĭ; care ieraŭ îndreptate maĭ cu samă contra luĭ Cojan. D-sa zice că cercetările judecătoruluĭ de instrucție aŭ mică valoare pe lîngă desbaterile înaintate Tribunaluluĭ. Adaugă apoĭ că revoltele nu se vor impedeca cu ajutorul justițieĭ dar pe altă cale. D. Neagu face procesul guvernuluĭ și zice că rescoalele sînt datorite releĭ administrațiĭ și mizereĭ. Nu știŭ dacă va zice tot așa cînd vor veni colectiviștiĭ la putere.

La oara 12 noaptea să dă verdicul. Cojan ie condemnat la 1 lună închisoare și Grigoraș la 15 zile.

Savi.

DIN CALATORIILE LUI MILAN

Viena, 30 Iulie.—Regele Milan a visitat pe comtele Kalnoky azĭ după amiază. El va pleca direct la Nisch. El proiectează să locuească în Serbia. Regele Alexandru și Milan vor veni în Belgrad în curentul luneĭ August.

DIN FOCȘANĬ

(Corespondență particulară a *Adevĕruluĭ*)

De-ale luĭ Cocea.—Birurĭ pentru hoțĭ. — Lipitorile Satelor. — Dracul pe velociped.

De-ale luĭ Cocea

Cocea-ĭ tot Cocea! De cînd a venit la Focșanĭ și s'a urcat în grad, le face cu chila. Ascultațĭ numaĭ:

Ovreiiĭ din regimentul 10 de Putna, sînt persecutațĭ pe un cap. Ceĭ carĭ eraŭ în școală și voiaŭ să se facă caporalĭ saŭ sergențĭ, aŭ fost dațĭ afară, căcĭ Cocea sbiară într'una: «că jidanul să rămîe soldat».

Foarte bine, dar pe fiul unuĭ bancher din Focșanĭ, al căruia nume nu-l spunem acuma, pentru ce-l protegează?

Și nicĭ cu ofițeriĭ nu se poartă bine. Insultele și închisorile nu maĭ contenesc.

Iată un caz:

Căpitanul Mihălcescu a fost pus 6 zile la închisoarea de Divisieĭ, numaĭ din causă că, fiind soldații în repaos, numitul căpitan s'a dus la cantină să ia o dulceață cu apă. Și tocmaĭ cînd a venit Cocea călare, nu l'a găsit pe căpitan «la front dreptĭ!»

Iată și o barbarie:

Cocea voind să lovească pe un soldat cu sabia soldatul s'a apărat ca să nu-l taie, ținînd arma înaintea caluluĭ. Imediat nenorocitul a fost adus înaintea Consiliuluĭ de disciplină, unde o să fie de sigur condamnat la șase lunĭ închisoare.

Atît pentră azĭ.

Birurĭ pentru hoțĭ

In sarcina luĭ Radu Constantinescu, perceptor fiscal din comuna Obileștĭ (R.-Sărat), s'a constatat că a făcut chitanțe falșe, luînd banĭ și nedînd chitanțe pentru suma de leĭ 7258.

Ajutorul săŭ *Dimitrie Kiriziade* e pus la dubă, pe cînd perceptorul care a împărțit baniĭ cu ajutorul, stă neclintit în acel post. Această numaĭ din causă că e protejatul controloruluĭ Pavel Antonescu, și a sub-controlorilor Iordache Dimitrescu și Pătărlăgeanu și protejatul intim al casieruluĭ de R.-Sărat D. Alexandrescu și a *D-toruluĭ Bănceĭ agricole* Ion Bărbuceanu, singur în persoană a venit în comuna Obileștĭ și a spus locuitorilor carĭ aŭ nevoie de banĭ, că le dă numaĭ cu condiție ca jumătate să-ĭ oprească statul ca să scape pe perceptorul fiscal Constantinescu.

Din partea locuitorilor s'a strîns vre-o 3000 de leĭ. Dintre locuitoriĭ carĭ aŭ dat, putem cita: *Dima Preda*, consilier, 100 leĭ, *Neculaĭ Mușat*, consilier, 40 leĭ, Alex. Ilie 150 leĭ, Ilie Georgescu, Oprea Munteanu, Gh. Androni, Vasile Mușot, Mavrodin Paraschiv, Anghel N. Christea și alțiĭ.

Iată dar cu ce se ocupă Banca agricolă.

Lipitorile satelor

Tot în această comună maĭ e și un cîrciumar numit V. Gheorgiu care jupește pe țăran pe un cap. Așa dacă un muncitor țăran are 10 banĭ datorie, el 'l scoate dator cu 50 banĭ, și la cîntar frige lumea, așa cumpără unul o litră de orez, el îĭ dă lipsă 50 dramurĭ.

Cămătarul Gheorghiu a avut și un servitor care i-a slujit 5 lunĭ de zile cîte 20 leĭ pe lună, face dar 5 lunĭ 100 leĭ, el n'a luat de cît 50 leĭ și la urmă pe lîngă că are să maĭ ia, da îl scoate și dator cu 70 leĭ, pentru care i-a oprit un cal pe care-l avea de cînd a intrat în serviciŭ.

Dracul pe velociped

Am spus, sînt vre-o două lunĭ, că dracul făcuse o vizită în casă la D. Pruncu. Urmărit de poliție, dracul a dispărut.

Acum cîte-va zile, Scaraoschi și-a trimes din noŭ drăcușorul în vizită la D. Pruncu.

Poliția s'a pus la pîndă. Gardistul care păzea noaptea, a văzut la un moment dat o umbră enormă trecînd peste strada întunecoasă.

Gardistul strigă «stăĭ» și amenință cu revolverul. Dar umbra draculuĭ fuge cu o iuțeală uimitoare.

Fluere, timbălăŭ, adunare mare de gardiștĭ cu revolverele și cu tesacele scoase, și trage-ĭ fugă după drac.

In sfîrșit după ce l'aŭ urmărit tot tîrgul, dracul s'a predat aproape de piața numită «ocolul», la capătul cel-l'alt al orașuluĭ. Dar... s'a constatat că era un simplu velocipedist care habar n'avea că era urmărit.

Noĭ însă sfătuim pe poliția din Focșanĭ să-l aresteze și să-l păzească bine. E știut că dracul, cînd e strîns de aproape, se schimbă în babă, în pisică și în alte felurĭ. De data asta însă, dracul s'a modernizat și el și s'a transformat în velocipedist.

Empedocle.

ȚARUL ÎN PRIMEJDIE

Colonia, 30 Iulie.—*Gazeta de Colonia* primește știrea din Petersburg cum că Țarul ar fi primit scrisorĭ amenințătoare fiind-că n'a decretat o amnistie cu ocaziunea căsătorieĭ mareĭ ducese Xenia. Insă aceste sgomote par a fi exagerate. Adevărul este că poliția franceze a avizat poliția rusească, că maĭ mulțĭ anarhiștĭ foarte pericoloșĭ ar fi părăsit Parisul ca sa meargă în Rusia. Atuncĭ aŭ fost trimeșĭ agențĭ francezĭ la Petersburg și în timpul căsătorieĭ mareĭ ducese Xenia, aceștĭ agențĭ aŭ șezut în parcul Peterhoff.

HOLERA

Petersburg, *30 Iulie.—De la 5 pînă la 11 August aŭ fost la Petersburg 156 cazurĭ și 101 decese. De la 29 Iulie pînă la 4 August aŭ fost la Varșovia 139 cazurĭ 75 decese și în cele 10 guvernăminte unde bîntue epidemia 652 cazurĭ și 260 decese.*

Amsterdam, *30 Iulie.— Ierĭ s'a constatat la Amsterdam un caz, două decese; la Maestricht, două cazurĭ; la Halsweg, lîngă Haalem, șease deceze într'o singură familie*

ANARHIȘTIĬ

Paris, 30 Iulie.—O depeșă din Annecy anunță că o perchiziție s'a făcul la domiciliul anarhistuluĭ german Schumaker. S'aŭ confiscat diferite scrierĭ anarhiste.

Nancy, 30 Iulie. — Un oare-care Wogler, german originar din Alsacia, a fost osîndit la 3 lunĭ închisoare pentru că a făcut apologia crimeĭ luĭ Caserio.

Recolta în Rusia

Petersburg, 30 Iulie. — Starea grîuluĭ de iarnă și de vară este foarte satisfăcătoare; starea meiuluĭ și a rișcheĭ nu este satisfăcătoare. Orzul este foarte favorabil.

INFORMAȚIUNI

Mișcarea arendașilor

Arendașiĭ din județul Buzăŭ s'aŭ întrunit la reședința județuluĭ, pentru a delibera asupra situațiuneĭ lor în fața crizeĭ agricole și financiare.

Aderînd la ideia congresuluĭ tuturor arendașilor din țară, eĭ aŭ hotărît să trimită o delegațiune la ministerul domenielor, să ceară reducerea arendeĭ.

O mare nenorocire s'a întîmplat Vinerĭ pe Dunăre.

Deunăzĭ se scufundase un caic sub pavilionul turcesc în portul Hîrșova.

Un torpilor, sub comanda D-luĭ căpitan Rădulescu, fu trimis la locul sinistruluĭ ca, cu ajutorul uneĭ torpile, să ridice caicul la suprafața apeĭ. Torpila însă s'a aprins și amenința să explodeze pe torpilor. Atuncĭ căpitanul, cu intențiunea de a scăpa viața oamenilor săĭ, se zice că ar fi strigat echipagiuluĭ să sară în apă. A fost însă prea tîrziŭ căcĭ în acelaşi moment torpila făcu explosie pe bordul torpiloruluĭ, omorînd pe ofițerul de marină, locotenentul Filipovicĭ și șease marinarĭ.

Galațiĭ spune, că D. locotenent colonel Irimescu, de la marină, a fost însărcinat să facă o anchetă și să stabilească responsabilitățile în această nenorocire.

D. Al. Tîrnoveanu din Craiova a repurtat marĭ succese cu douĭ caĭ de rasă oltenească aĭ D-sale la cursele din Viena și Baden-Baden.

La expoziția de frumusețe din Viena, douĭ caĭ aĭ D-sale aŭ obținut premiile principale.

La 20 August se vor face maĭ multe înaintărĭ în cavalerie, pentru a complecta locurile rămase vacante prin trecerea în jandarmerie a maĭ multor ofițerĭ.

De alt-fel maĭ mulțĭ ofițerĭ, carĭ aŭ trecut în jandarmerie, aŭ cerut să fie reprimițĭ în armată.

Unul din colaboratoriĭ *Egalitățeĭ Brăileĭ* a văzut cu o zi înainte de a dispare, pe armatorul Valsamos, în grădina Monumentuluĭ, retras la o masă dosnică și avînd un revolver lîngă dînsul.

De sigur, el a fost preocupat de ideia de a se sinucide și abia în urmă numaĭ s'a hotărît să fugă.

Valsamos a fost văzut în Triest și de acolo a plecat la Corfu.

Procurîndu-se o fotografie a luĭ, s'aŭ luat toate măsurile ca el să fie prins și predat autorităților romîne.

Pe velociped

O dată cu fotografia sa, D. Arțăreanu, renumitul velocipedist, ne comunica următoarele:

Terminînd cu deplin succes călătoria de 2500 km. ce am întreprins prin Ungaria, Serbia, Bulgaria, întreaga Romînie mică și Muntenia, m'am hotărît de a întreprinde a altă călătorie, a căreĭ lungime va fi de 1200 km. mediu, prin Romînia, Bulgaria, Rusia (Basarabia) și Ungaria.

Plecînd din Bucureștĭ, voiŭ urma șoseaua ce merge la Oltenița pe unde voiŭ trece în Bulgaria la Turtucaia. De aci mergînd la Silistra voiŭ reveni în Romînia la Călărașĭ și voiŭ urma călătoria prin Slobozia, Piua-Petri, Hîrșova, Constanța, Mangalia, Babadag, Tulcea, Ismail (Basarabia), Bolgrad, Renĭ de unde voiŭ trece Dunărea în Romînia la Galațĭ. De aicĭ voiŭ continua această călătorie prin Lacul Sărat, Brăila, Buzăŭ, Mizil, Ploeștĭ, Slănic-Prahova, Munțiĭ Suzana, Cheia, Bratocea, pe unde voiŭ trece în Ungaria și voiŭ visita Zaison, Elöpatak, Brașov, Predeal și îmĭ voiŭ termina călătoria revenind în Bucureștĭ prin Sinaia, Cîmpina, Ploeștĭ și Bucureștĭ.

Durata acesteĭ călătoriĭ pînă la Brașov e fixată pînă la maximum 18 zile.

Această durată de 18 zile e fixată pînă la Brașov ci nu pînă la Bucureștĭ, din cauză că în Brașov trebue să aștept pe maĭ mulțĭ velocipediștĭ cu carĭ mă voiŭ întoarce în Bucureștĭ.

Importanța ce presintă această călătorie fiind sigur că va fi recunoscută de toțĭ velocipediștiĭ din Bucureștĭ, mă hrănesc cu speranța că voiŭ fi însoțit de cîțĭ se poate de mulțĭ velocipediștĭ, (carĭ sînt atît de numeroșĭ în capitala țăreĭ).

Decĭ, orĭ cine ar dori să ia parte la această interesantă călătorie, sînt invitațĭ a se adresa de urgență pînă cel mult Marțĭ 2 August 1894 ora 5 p. m., la adresa:

Dumitru Arțăreanu
Str. Oltaruluĭ, 11.
Loco

Plecarea va avea loc Mercurĭ 3 August 1894, la ora 5 de dimineață, de la rondul 1 al șoseleĭ Kiselef.

DIN TECUCIU

(Corespondență particulară a *Adevăruluĭ*)

Bietul muritor

Foaea volantă iscălită «un biet muritor», și prin care se aduc atîtea injuriĭ, bîrfelĭ și insulte la adresa D-luĭ Cincu, nu poate fi de cît opera indirectă a primaruluĭ nostru, primar despre care D. Cincu a zis într'o întrunire publică «că n'ar voi să moară înainte de a-l vedea la pușcărie».

Că D. Cincu a comis greșelĭ în viață, asta nicĭ nu se discută. Și de și D. Cincu ne e dușman ca ideĭ, nevoițĭ sîntem să recunoaștem că D-luĭ a făcut multe fapte filantropice și demne de laudă.

Spitalul pe care l'a clădit în Nicoreștĭ pe sama sa, ceĭ 200.000 de leĭ dațĭ comuneĭ Tecuciŭ pentru acelașĭ scop, școalele rurale pe care le-a făcut și le-a înzestrat cu trupurĭ de moșiĭ, și alte bine-facerĭ, arată că D. Cincu n'a fost unul din bogătașiĭ carĭ n'aŭ nicĭ pic de inimă.

* * *

Sînt însă vaĭ! prin județul nostru, oamenĭ carĭ s'aŭ îmbogățit ca și D. Cincu, dar banul l'aŭ ascuns saŭ l'aŭ întrebuințat numaĭ pentru folosul lor, mulțĭ chiar, după ce-aŭ făcut averĭ în țară, le-aŭ trimes în Bulgaria și Grecia.

Inainte de-a termina, țiŭ să afirm încă o dată că n'am nicĭ în clin nicĭ în mînecă cu D. Cincu, că D-luĭ e conservator și prin urmare dușman politic nouă celor maĭ înaintațĭ în ideĭ, fac însă un act de dreptate denunțînd calomniile interesante ale acelora carĭ aŭ plătit pe «un biet muritor» ca să insulte pe D. Cincu.

Tecucian.

FOIȚA ZIARULUI *ADEVERUL*

5

LUCIAN SIEMIENSKI

MORĂREASA

I

— Despre mine... dar... dar... zise el clătinînd din cap. — Ce vor zice oameniĭ? Muerile vor orăcăi ca broaștele în baltă: «Ce țĭ-aĭ făcut femeea? Aĭ nenorocit-o! aĭ ucis-o! da, da!»... vor vrăji, mă vor otrăvi. — Și pe urmă țăraniĭ, eĭ croncănesc ca și coțofenile: «O! el ține cu leșiĭ, a vîndut leșilor sîngele nostru;» în cele din urmă sînt în stare să pue mîna pe ciomege și să mă ucidă...

— Adu vin! vin în paharul de apă!

Morarul bău iar, se închină din noŭ, iar se înduioșase.

— Chimirul cu taleriĭ încoace!... Să încheem tîrgul!...

— Banul peșin te duce prin toată lumea! observă morarul ștergîndu-șĭ gura cu poala surtuculuĭ.

Locotenentul scutură pe covor taleriĭ lucitorĭ și sunătorĭ. Moraruluĭ îĭ tremuraŭ picioarele, vinul din pahar se vărsă, ochiĭ holbațĭ îĭ eșiră din orbite.

— Banĭ, banĭ gheață! bolborosi el cu greŭ.

— Pane Gheorghe! Șezĭ colea maĭ aproape, aicĭ pe ladă — îl rugă tînărul sunînd maĭ tare cu baniĭ, scuturînd maĭ mulțĭ din chimir — ce înfiorător!

— Păstrează baniĭ pentru D-ta, stăpîne pentru că-mĭ vine par'că să te ucid.

Morarul făcu o mișcare violentă. Fără de voe tînărul se înfioră ca de frig, se uită împrejurul săŭ, mucul din lămpiță era aproape stins, din colțul odăeĭ se auzea un sforăit puternic.

— Cincĭ-zecĭ de talerĭ!... Ajunge, domnule morar?...

Incepu să numere, iar metalul suna.

— Stăpîne! păstrează-țĭ averea! — și obrajiĭ și buzeleĭ-ĭ ardeaŭ de frigurĭ.

— Eĭ, adu vin!... Ce-țĭ e, moșule? Nu maĭ vreĭ vin?...

— Banĭ! banĭ! repeta bătrînul mereŭ acoperindu-șĭ fața cu o mînă și făcîndu-șĭ cruce cu cea-l'altă pentru a se împotrivi ispiteĭ.

— Maĭ adaog pe atîta!

— O sută! o sută! o sută rotundă.... mormăi bătrînul pe nas — și maĭ era înțeles și iar șovăia — pare că socoteala nu-ĭ ieșea încă, pentru că se tocmi din noŭ.

— Zece șiragurĭ de mărgean, fusta de desubt cusută în fir de argint, cizmulițele de piele de căprioară, toate astea fac ceva...

— Eŭ o iaŭ cum a creat-o D-zeŭ — răspunse tînărul pierzînd răbdarea.—Maĭ iată cincĭ-zecĭ și basta.

Și iar începu să numere argințiĭ și să clîmpănească cu eĭ.

— Și ce gospodină, ce gospodină! — își urmă bătrînul morar monologul — în bordeiŭ curățenie, cămara de merinde plină, straturile din grădină încărcate — și asta face ceva!...

Lăcomia de banĭ era imboldul morariuluĭ, simțea că chimirul maĭ conține talerĭ, voia să-ĭ aibă pe toțĭ — saŭ măcar ceva maĭ mult... Pe locotenent îl îmboldea lăcomia de carne, voia s'o posedă chiar de ar fi trebuit să dea totul. — Ce e maĭ tare? Care va învinge? — Morariul căscă ochiĭ marĭ, număra în gînd carele, plugurile, boiĭ, punea dobînzĭ de cămătar peste dobînzĭ... Tînărul prețăluia rotunzimea obrajilor fragezĭ, trandafiriĭ, mijlocul mlădios, ceĭ opt-sprezece anĭ, sînul bogat, sprîncenele—fâșiĭ subțirĭ de zibeliŭ — ochiĭ focoșĭ cu genele lungĭ... Două pofte îșĭ stăteaŭ față în față: pofta de banĭ și voluptatea, doĭ ulĭ cu ghiarele întinse...

— Ia totul, ia, nesățiosule! — strigă locotenentul înțepat în carnea vie de amintirea frumoaseĭ femeĭ ca de un spin și aruncă bătrînuluĭ chimirul întreg — ia și dă-mi-o!

Morariul fericit de tîrgul încheiat îșĭ adună taleriĭ în căciulă repetînd cu glas răgușit:

— Ea e aci, e aci... va fi aci — oh, nu vă îngrijițĭ, vine ea — e vremea cineĭ; liniștiți-vă, stăpîne, vine... o să vă maĭ săturațĭ de dînsa!...

Așa bîlbîia el într'una ca pentru a convinge și mîinele-ĭ tremuraŭ și dințiĭ îĭ clănțăneaŭ. Incovoiat ca Iuda sub greutatea tîrguluĭ mișelesc, el pășî pragul. Afară, lovit de vîntul recoros, totul începu să se învîrtească în jurul săŭ, mișca picioarele în zig-zag, greutatea metaluluĭ îl trăgea spre pămînt și bătrînul căzu la pămînt între tute ținînd cu toate puterile căciula cu baniĭ.

Domnul locotenent era înflăcărat de patimă, sîngele fierbinte alerga în goană prin vine, îșĭ ascuțea urechile la cel maĭ mic zgomot; aștepta, pierdea răbdarea, se svîrcolea pe culcușul săŭ, se lupta cu gîndurile ce-l năvăleaŭ pentru a remînea treaz. Cuptorul, lavițele, masa, grinzile din tavan, icoanele multicolore din părețĭ, toate luaŭ o înfățișare de năluce, se mișcaŭ, se învîrteaŭ de a roata, îĭ făceaŭ cu ochiul, îl apăsaŭ. — Mucul din candela de pe cămin licărî încă o dată înainte de a se stînge împrăștiind o lumină posomorîtă. Umbrele grinzilor din tavan luaŭ, față cu ochiul ce dormita, înfățișarea unor vedeniĭ ciudate, mișcătoare. In colț ungurul și mazurul sforăiaŭ, iar cîte-va, la picioarele celuĭ din urmă, bîrîia din cînd în cînd; în horn vîntul gemea. Muzica asta de noapte păru urecheĭ celuĭ dormitînd o vioară drăcească.

Inchipuirea ațîțată — visul e un săltător îndrăsneț — începu să plutească cu dînsul peste pămînt, să joace; din ce în ce maĭ ușor, maĭ iute ea-l duse peste balcoane, acopereminteĭ peste cupolele turnurilor din Varșovia. Apoĭ se coborî cu dînsul, parcă strîngînd aripele, pe stradele animate, în vultoarea omenească în grămădeala trăsurilor — el auzea vuetul, vorba, se vorbea de un oare-care bal foarte cercetat. De o dată i-se deschide o sală în palatul regal: muzica sună, sute, miĭ de lumînărĭ aprinse în sfeșnice de briliant, părețiĭ, tavanul, podeala, de oglinzĭ.

(Va urma).

PROCESUL ANARHIȘTILOR FRANCEZI

Sentința

Paris, 30 Iulie. — Pledările continuă, Avocatul general a găsit pe fotoliul săŭ un număr din *Intransigeant* plin de murdăriĭ, a trebuit să ceară o suspendare a ședințeĭ ca să-șĭ spele mîinele. Maĭ sînt vr'o 12 pledoariĭ de ascultat. Audiența s'a amînat pe mîne.

Paris, 31 Iulie. — Pledoariile sînt terminate, Maĭ mulțĭ acusațĭ dintre carĭ, Jean Grave, Sebastien Faure, Bastard, Paul Bernard, vorbesc în urmă și protestează inocența lor în termenĭ moderațĭ.

Desbaterile sînt închise, Juriul deliberează. Șase-zecĭ de chestiunĭ li s'aŭ pus.

După o deliberare de 2 ore și un sfert juriul reintră în ședință și citește un verdict negativ în privința chestiuniĭ de asociațiune de făcătorĭ de rele și afirmativ, fără circumstanțe ușurătoare, în privința chestiuniĭ de furt cu privire la Ortiz, Chericotti și Bertani.

In consecință *Jean Grave, Sebastien Faure, Chatel, Agneli, Bastard, Bernard, Brunet, Feneon, Billon, Sonbrie, Daressy, Traincourt, Chambon, Malmaret Liegeois, văduva Milaccio, fiica luĭ Cazal, femeia luĭ Chericotti, femeia luĭ Bellotti, fiul luĭ Belloti și Mathe sînt achitațĭ.* Eĭ parăsesc sala de audiență fără a profera vre-un cuvînt.

Sînt condamnațĭ *pentru furt*: Ortiz la 15 anĭ de muncă silnică; Chericotti la 8 anĭ la aceiașĭ pedeapsă. Bertoni a fost condamnat la șase lunĭ de închisoare și 16 francĭ pentru purtarea de arme oprite.

Audiența e ridicată fără incident.

DIN BULGARIA

Sofia, 31 Iulie. — Prințul a sosit după amiazi cu o întîrziere de maĭ multe ceasurĭ. — I-s'a făcut o primire oficială. Prințul a fost aclamat în mod viŭ de către mulțime.

Se fac marĭ preparative pentru aniversarea urcăriĭ pe tron a prințuluĭ.

Se asigură că se vor face grațiărĭ cu această ocazie, maĭ cu deosebire deținuților politicĭ.

Sofia, 31 Iulie. — *Agenția Balcanică* primește din Viena știrea că D. Zankov ar avea de gînd să se întoarcă în Bulgaria. Ginerele săŭ ar fi scris unor prietinĭ din Sofia să caute o casă pentru D. Zankov. Se vorbește de existența uneĭ scrisorĭ a ginereluĭ D-luĭ Zankov adresată unuĭ notabil al partiduluĭ zankovist și în care se zice că D. Zankov aprobă programul ale căruĭ puncte principale sînt: menținerea dinastieĭ și întreținerea de relațiunĭ bune cu toate puterile pe baza independențeĭ Bulgarieĭ.

Sofia, 31 Iulie. — Curtea de Casație, asupra recursuluĭ fostuluĭ prefect de poliție Bukanoff, pus în stare de arestare de către judele de instrucție, a decis ca fostul prefect să fie deținut în prevenție la domiciliul săŭ sub paza polițieĭ.

TURBURARI IN MAROC

Madrid, 30 Iulie.—Se observă o mișcare considerabilă printre triburile marocane, carĭ sînt prin vecinătatea orașuluĭ Mazagran.

Guvernoruluĭ îĭ e frică de vre-o agresiune. Colonia europeană cere trămiterea corăbiilor de războiŭ.

Londra, 30 Iulie. — *Reuter* primește din Tanger știrea că un trib Kabil s'a revoltat; cîțĭ-va kalifĭ aŭ fost ucișĭ, ceĭ-l'alțĭ aŭ fugit.

Maĭ multe fortificațiunĭ aŭ fost distruse. Revoltațiĭ aŭ ales caizĭ, refuzînd a maĭ recunoaște pe ceĭ-l'alțĭ guvernorĭ.

RESBOIUL COREEAN

Londra, 30 Iulie. — *Reuter* primește din Șangaĭ știrea că Japoneziĭ aŭ atacat fortul Arthur în noaptea de Vinerĭ.

Se asigură că flota japoneză care a atacat Vinerĭ dimineața Veihaivei era compusă de 26 nave. Flota chineză lipsea. Navele schimbară aproape 50 de loviturĭ de tunurĭ cu forturile.

Nicĭ fortul Arthur, nicĭ Veihaivei n'aŭ suferit stricăciunĭ.

DIN RÎMNICU-SARAT

(Corespondență particulară a *Adevăruluĭ*)

Intrunirea arendașilor

Duminică 17 Iulie vr'o 40 de arendașĭ din județul nostru, s'aŭ întrunit în sala Samson în urma apeluluĭ și convocăreĭ făcute de maĭ mulțĭ dintre eĭ pentru a se constitui într'o ligă prin care să-șĭ poată ușura situația grea ce li s'a creat în urma crizeĭ agricole ce bîntuie de vr'o cîțĭ-va anĭ țara noastră. Scopul acesteĭ ligĭ și modul cum arendașiĭ vor să procedeze pentru a-șĭ putea ameliora soarta e deja de mult cunoscut cititorilor *Adevăruluĭ*.

Rezoluțiunea ce s'a luat de arendașiĭ noștri în această întrunire în urma maĭ multor discuțiunĭ e, de a se începe maĭ întîiŭ o vie propagandă printre arendașiĭ județelor învecinate cu Rîmnicul, ca Buzăul, Putna, Brăila, Ialomița, etc.

Pentru acest scop s'a ales o comisiune compusă din Vasile Chrisforeanu, Petrache Lupescu și Iosiv Oroveanu. Indată ce arendașiĭ din aceste județe vor adera, se vor aduna toțĭ arendașiĭ din toată țara într'un mare congres, la Bucureștĭ. Vor redacta un memoriŭ în care se va arăta situația amenințătoare în care se găsesc eĭ și prezentîndu-l Regeluĭ, guvernuluĭ și corpurilor Legiuitoare, vor cere transformarea în lege a următoareĭ propunerĭ: *Reducerea în mod rațional (?!) și obligatoriŭ a arenzilor actuale de către stat, eforiĭ, administrațiile publice și* **propietariĭ particularĭ**, *fixindu-se chiar quantumul reducțiuneĭ, saŭ, în cas contrariŭ să se resilieze contractele pe ziua de 23 Aprilie 1895.*

S'a adunat apoĭ prin subscriere suma de 2000 de leĭ ca ast-fel comisiunea sa 'șĭ poate înlesni cheltuelele ce ar reclama propaganda.

De și idea de constituire a uneĭ ast-fel de ligă, a pornit din județul nostru, totușĭ multă lume o privește în răŭ, mulțĭ socotind o ca o șarlatanie politică față cu alegerile comunale care știut e că n'are altă moșie în arendă de cît... primăria.

După cîte-am aflat, aŭ maĭ aderat la liga arendașilor vre-o 120 de arendașĭ din județul Buzăŭ.

Dacă în adevăr, mișcarea asta se întinde, presa cotidiană din capitală trebue să se ocupe de urgență de ea, și să-șĭ spue cuvîntul pentru lămurirea opinieĭ publice.

Mugur.

EDIȚIA A TREIA

ULTIME INFORMAȚIUNI

Restabilirea relațiunilor diplomatice cu Grecia

Din izvor autorizat aflăm, că D. general Murgescu a fost însărcinat să viziteze cu încrucișătorul Elisabeta *portul Pireŭ de lîngă Atena.*

In Pireŭ se va face o primire oficială flotileĭ romîne și apoĭ D. general Murgescu va merge la Atena, avînd instrucțiunĭ speciale pentru a reînoi relațiunile diplomatice dintre România și Grecia.

In urma acesteĭ vizite, D. Mitică Olănescu își va relua postul de ministru plenipotențiar al țăreĭ in Atena.

Criza financiară

Tesaurul public al statuluĭ se resimte foarte mult de criza agricolă prin care trece țara, cu atît maĭ virtos că prevederile budgetare sint mult maĭ umflate ca anul trecut.

Situațiunea tesauruluĭ public pe lunile Aprilie și Maiŭ, prezintă niște cifre puțin îmbucurătoare.

Din contribuțiunile directe s'aŭ incasat în lunile Aprilie și Maiŭ treĭ milioane 56,377 leĭ 40 banĭ; pe cînd în perioada corespunzăloare din anul trecut s'aŭ incasat treĭ milioane 172,972 leĭ 95 banĭ.

Decĭ un minus de 116,595 leĭ 55 banĭ față de anul trecut.

Contribuțiunile indirecte daŭ un plus față de anul trecut. Totuși, în total, incasările din acest an, în Aprilie și Maiŭ, prezintă un minus de 59,019 leĭ 59 banĭ față de perioda corespunzătoare din 1893.

Aceste cifre arată în de-ajuns criza prin care străbatem și ele îndreptățesc pe deplin pe D. M. Ghermani, care a invitat toate ministerele să facă cele maĭ marĭ economiĭ posibile pentru a preîntîmpina o criză violentă.

Maĭ mulțĭ proprietarĭ și economĭ de vite din Dobrogea, vor să înființeze o bancă populară, după modelul băncilor romîne din Transilvania.

Această bancă populară se va înființa în Constanța cu un capital de 100.000 leĭ.

Simbătă seara s'a văzut un fenomen curios în Brăila.

Un bolid a lăsat în drumul săŭ o fâșie de lumină pe cer de o lungime aparentă de treĭ-patru metri și de o lățime de o jumătate de metru.

Această fișie de lumină a durat vr'o două minute.

Prin *Monitorul* de ierĭ s'a promulgat noua lege comunală.

Decretul de promulgare a fost semnat de Rege la Neuwied.

Aŭ apărut decretele prin care, D. Al. Farra, actual prefect de Mehedinți, este transferat în aceeașĭ calitate la Craiova.

D. P. T. Sfetescu, actual prefect de Romanați, transferat în aceeașĭ calitate la Mehedințĭ.

D. advocat I. Boabețianu este numit prefect al județuluĭ Romanațĭ.

Toate aceste numirĭ aŭ fost anunțate de noĭ, acum două săptămînĭ.

D. P. P. Carp s'a întors cu acceleratul de azĭ de la Viena.

D. Stamati Stamatiadi, consul general al țăriĭ în Cernăuțĭ, și-a întrerupt concediul și pleacă azĭ din Capitală să reia conducerea consulatuluĭ săŭ.

Aceasta din cauza stăreĭ sanitare grave a Bucovineĭ.

In fine, s'a hotărît ca celebrul Ion Grecescu să fie numit pe ziua de azĭ polițaiŭ al orașuluĭ Craiova.

Ce scandalurĭ o să fie la alegerile comunale din Craiova!

D. Gogu Florian, avocat al primărieĭ, și-a dat demisiunea.

D-sa vrea să-șĭ pună candidatura la alegerile comunale.

Soldatul Iftodeanu, din regimentul 13 de dorobanțĭ din Iașĭ, era bolnav de maĭ multe zile. In ziua de 27 Iulie, sub-locotenentul Cernea, care era de serviciŭ, l'a scos la instrucție. Soldatul a căzut leșinat pe cîmp și a fost retrimis la cazarmă. La amiază a fost luat la scăldat; pe drumul spre Bahliu însă, Iftodeanu cade din noŭ amețit și e trimis iarășĭ la cazarmă, de astă dată însă, în ghionturĭ.

Cînd s'aŭ întors soldațiĭ de la scăldat, Iftodeanu *era mort*. La spitalul militar s'aŭ constatat numeroase vinătăĭ pe trupul mortuluĭ.

Părerea care circulă e că Iftodeanu a murit din cauza maltratărilor ce a suferit.

Cerem D-luĭ general Budișteanu să orînduiască o severă anchetă în această chestiune.

Barbarie militară

O scenă revoltătoare s'a petrecut Sîmbătă dimineața în piața mică din strada Berzeĭ.

Un sergent de la comenduirea pieței a bătut într'un mod barbar, în plină piață, pe un vistavoiŭ, fiind-că nu era îmbrăcat reglementar. Căcĭ nenorocitul soldat, în loc să aibă ținută militară, avea în loc de chipiŭ o pălărioară de copil și în loc de cisme niște papucĭ.

Revoltată de bravura strașniculuĭ sergent, ce purta numărul regimentuluĭ 28, lumea a intervenit și căuta să calmeze pe bătăuș.

La întrebarea, că de ce schingiuește pe nenorocitul soldat, sergentul bătăuș a respuns:

— Păĭ, bine Dom'le, nu vedețĭ, că nu este îmbrăcat reglementar?

Soldatul, la rîndul săŭ, fiind întrebat de oamenĭĭ adunațĭ, de ce se află în halul ăsta, a respuns:

— Apoĭ d'le, de douĭ anĭ de cînd fac slujba statuluĭ de pomană, n'am căpătat nicĭ un rînd de haine cum se cade, ci mi s'aŭ dat de la celălalt soldat niște rupturĭ, pe carĭ nu le pot purta. Noroc, că stăpînul meŭ mĭ-a făcut pomană de mĭ-a dat ce a putut avea ca să mă îmbrac și acum poftim, Dom'le, că mă bate și mă închide.

Dus la comenduire, bietul soldat a fost trimis pe zece zile la închisoare.

Ierĭ la grădina Puțul cu apă rece s'a dat serbarea organizată de Clubul muncitorilor în folosul aparițiuneĭ gazeteĭ cuotidiene.

Cortegiul a pornit din grădina Cișmegiŭ și a străbătut maĭ multe strade ale capitaleĭ cu muzica militară și corul Clubuluĭ care pe tot parcursul a cîntat diferite cîntece socialiste.

In strada Lipscanĭ cortegiul a fost salutat cu fluturĭ de hîrtie roșie, aruncațĭ de la un magazin de galanterie. Din balconul de la hotel Mercur, o grupă de lucrătorĭ cișmarĭ aŭ asvîrlit florĭ și aŭ arborat un drapel roșu cu inscripția *8 ore de muncă*.

Marselieza muncitorilor, escelent cîntată de corul Clubuluĭ de sub conducerea D-luĭ At. Alexandrescu, a fost salutată cu aplauze de maĭ multe doamne care priveaŭ de la ferestrele hoteluluĭ de France.

In strada Isvor de asemenea s'aŭ aruncat florĭ dintr'un balcon de către o grupă de domnișoare.

Serbarea a fost escelentă și a produs un beneficiŭ de aprope 1500 leĭ, cu toate că pe seară a plouoat.

Simbătă seara salahoriĭ de la lucrările de reparațiune ale Teatruluĭ național s'aŭ revoltat în potriva oamenilor D-luĭ inginer Soculescu care a găsit de cuviință să rețină salahorilor salariile pe cîte o zi drept garanție.

Cîțĭ-va dintre salahorĭ, protestînd în potriva acestor rețînerĭ, aŭ fost luațĭ la bătaie de către oameniĭ D-luĭ Socolescu, din care pricină toțĭ salahoriĭ, în număr de vre-o 90, eraŭ hotărîțĭ să dea o lecție foarte aspră acestora.

Vre-o 20 de salahorĭ însă maĭ inteligențĭ s'aŭ dus la poliție pentru a încunoștința pe prefect.

D. Căpitan Forăscu, șeful serviciuluĭ de siguranță, a făgăduit delegațiuneĭ că li-se a face dreptate și a și trimes pe Puiu Alexandrescu, care găsind justă plîngerea salahorilor, a obligat pe oameniĭ D-luĭ Socolescu să satisfacă imediat cererile dînduli-se complect salariile salahorilor spre a împiedeca scandalul.

Cu mare greutate, abea pe la orele 10 s'aŭ liniștit salahoriĭ carĭ aveaŭ de gînd să-șĭ răzbune de bătăile suferite.

INVENTIA LUĬ TURPIN

Paris, 30 Iulie. — Comisiunea de invențiunĭ a înapoiat luĭ Turpin toate actele ce aparțineaŭ invențieĭ luĭ. Turpin rămîne singur stăpîn pe afacere.

Paris, 30 Iulie. — *Figaro* zice că nu este terminată ruptura dintre Turpin și comisiunea de invențiunĭ. Turpin a făcut cunoscut președinteluĭ comisiuneĭ că n'a luat pînă acum nicĭ o deciziune în privința propunerilor carĭ i-aŭ fost făcute. Indată ce se va decide, el îĭ va face cunoscut.

PRESA FRANCEZA SI ANARHIȘTII

Paris, *1 August.—Ziarele socialiste și radicale triumfează de achitarea anarhiștilor. Ziarele republicane moderate și conservatoare deplîng achitarea, dintre care unele aruncă răspunderea asupra juraților; iar altele asupra magistratureĭ.*

ULTIME TELEGRAME

Paris, 30 Iulie. — Curte de Apel din Paris a decis să ceară, ca cor constituit, urmărirĭ în contra ziaruluĭ *L'Intransigeant*, din causa unuĭ articol al acestuĭ jurnal care insulta pe magistrațiĭ Curțiĭ cu jurațĭ.

Alger, 31 Iulie. — Douĭ-spre-zece anarhiștiĭ aŭ fost arestațĭ, cea maĭ mare parte italienĭ și germanĭ. Mandate de expulzare s'aŭ emis în contra lor; eĭ vor fi îmbarcațĭ pentru Franța și reconduşĭ pînă la frontieră.

Tipografia «Nouă» Gr. Panaitescu, Pasagiul Băncei Naționale, 19.

Imprimat pe hârtia din Fabreca LETEA.